

בהחירות עכשיו

אני בעד פיזור הכנסת התשיעית ו- עריכת בחירות חדשות בהקדם. אני סבור כי טוב לה לכנסת זו ללכת לעולמה.

אני מאמין שמישהו יבכה על קיברתו כי מעולם לא עמדה כנסת עליו בה יותר מוד פני משימות היסטוריות גדולות יותר.

עד לפני הודש היה קיים שיקול חשוב מאוד נגד פיזור הכנסת. ממשלת ישראל התמה על חוזה השלום עם מצריים, והכנסת אישרה אותו. היתה דרושה שנה כדי להגשים את השלבים הראשונים של ההסכם ולהשיק את ספינת הנורמליזציה.

אסור היה להטיל את המדינה למעריבולת של מילחמת-בחירות במצב כזה. המצרים היו רואים בכך חבלה בודון. הן יסודות הקנאיים אצלנו היו משתמשים במערכת-הבחירות ככתירוץ כדי לעצור את גלגלי השלום.

שיקול זה נעזם עתה. הנורמליזציה קיימת. הדגדג הישראלי מתנופף בקאהיר, הדגדג המיצרי מתנופף בתל-אביב.

המשא-ומתן על האוטונומיה תקוע מאז יומו הראשון במבוש סתום. ואין שמץ של טיכוי שייצא מסם. כל עוד קיימת הממשלה הנוכחית.

השיקול העיקרי נגד הבחירות המוקדמות נעזם. איפוא.

היה קיים, לפחות בליבי שלי, שיקול שני נגד בחירות מוקדמות. **אפשר להגדירו כך:** "צריכים לתת לדיכוד למצות את עצמו".

לפי קרחשבה זה, טוב שהליכוד, בי הנהגתו של מנחם בגין, הגיע לשליטון. במשך שנים רבות הציג הליכוד (בגילי גולוי השונים) אלטרנטיבה מדינית ואל-טרנטיבה כלכלית-חברתית לעיני המדינה.

אלטרנטיבות אלה קסמו לרבים. היה משהו מושך מאוד במיסקם של ישראל חזקה ברוחה, זקופת-גו, המצפצפת על כל העולם, המספחת את כל השטחים הכבושים ואף מוסיפה אליהם כיבושים נוספים. הכופה על ארצות-הברית ללכת בתלם שלה, הקוראת תיגר על בריית המועצות כחיל-החלוץ של העולם המערבי, האונסת את העולם הערבי לכרות עימה שלום של כניעה. רבים הוקסמו מתמונה זו.

היה גם משהו מושך מאוד במיסקם של כלכלה ליברלית-קלאסית, משק של שוק חופשי, בלי פיקוח על המטבע, בלי פיקוח על המחירים, תוך התעשרות קלה ומהירה, מבלי שאיש יינזק.

אי-אפשר היה לשכנע את הציבור שיש להחזיר את השטחים תמורת שווק, ושיש לבנות כלכלה מתוכננת ומכווננת, כל עוד האירו מוגדרים אלה של הימין את הדרך ההפוכה.

והנה הגיע הליכוד לשלטון. והמיסקם התגלה כמיסקם-שווא. המיגדלורים התגלו כאורות-תעושים. בדרך אל עבר-פייפחת. **כל התאוריות של הדיכוד, הן בשטח המדיני, הן בשטח הכלכלי, הוכיחו את עצמן כריבירי-איוות, הרייאסון.**

אפשר לומר: תהליך זה לא הגיע עדיין עד לסימו הגמור. **כדאי על כן, להניח למנחם בגין להמשיך עדיין, במשך שנה וחצי נוספות, עד תום תקופת-בחירתו.**

עד אז יכניס את יחסי ישראל-מצריים לבוע עמוק, המשא-ומתן על האוטונומיה יגיע לידי התפוצצות. העולם כולו יקום על ישראל, התחום בינינו לבין ארצות-הברית תתעמק ותתרחב. אירופה תפנה לנו סופית עורף.

באותה שעה תגיע האינפלציה לממדים אסטרונומיים, כל ענפי המשק יתמוטטו.

כל קבוצת-העובדים תהינה נתונות במצב של מרי אזרחי (כמו המורים עכשיו), הציבור כולו יבין כי ההתנחלויות הן סרטן לאומי וכלכלי.

שיקול זה אומר: למען השם, הניחו להם להמשיך!

טוב שבא יצחק שמיר, הנוקשה והקיצוני, נציג אמיתי של הליכוד, במקומו של משה דיין, ששימש לממשלה זו כעלהי-תאנה. טוב שעזר וייצמן יחוסל. טוב שהאנשים הפרועים ביותר של אצ"ל ולח"י יחד עם החסידים הקיצוניים ביותר של גוש-אמונים וצעירי-המפד"ל, ישתלטו על כל העמדות. טוב שחברת-הקומויסארים של לפ"ד, קישונו את פאפו בע"מ תשלטו במערכת התיקשורת בלי כל מצרים.

זה טוב, כי כאשר זה יתמוטט, תהיה ההתמוטטות שלמה. גם אחרון הכסילים במדינה יבין כי ניתנה לימין הקיצוני ההזרמנות

אך עד מתי? יתכן כי יתכן זמנ-מה לא יישאר בארץ מקום אלא לבי"ת המשולשת: בורסה, בנקים ובירוקרטיה. ההון היוצר יברח, התשתית הכלכלית תיעלם, ולא יישאר על מה לבנות בעתיד.

בשטח המדיני עלול השלום הישראלי-מצרי להינזק ללא-תקנה, אם יגיעו המצרים לידי המסקנה כי ישראל מעלה באמון ושקיבלה על עצמה התחייבות בעניין ה-פלסטיני שאין בכונתה לקיימה. ריקמת השלום היא עדינה מאין-כמוהו.

התפוצצות גדולה אחת עקולה לגרום לפצע שלא יגדל.

באותה השעה הולכים הפלסטינים מחיל בחילה הדיפלומטית העולמית. אין ספק שתוך 18 חודשים לא יהיה עוד גורם חשוב אחד בעולם שלא יכיר באש"ף. זכות הפלסטינים להגדרה עצמית ובצורך שבהקמת מדינה פלסטינית.

מה הרע בכך? אין בכך רע. זולת

כך זה התחיל — מתי זה ייגמר?

פרט אחד: כל זה ייעשה בלי ישראל, בניגוד לישראל. מבחינתנו, המעלה העיקרית שבפיתרון ישראל-פלסטיני הוא ביצירת תשתית של יחסי ידידות והבנה בטרם קום המדינה הפלסטינית.

אם יגיעו הפלסטינים אל סף ההכרה והניצחון מלי שנוצרה תשתית כזאת של יחסים בין שתי האומות, שתצטרכנה מחר לחיות בשלום זו לצד זו, לא ישוער כלל הנזק הטמון בכך לגבי העתיד. הפרק הוא של היחסים בין שני העמים בארץ זו יתחיל בצורה בלתי-ינכונה, ואין לדעת לאן יובילו הדברים.

אך על כל הנזקים האלה עולה אסון לאומי, המתרגש כבר היום לנגד עינינו: הירידה.

כל מי שפחה היורדת מן הארץ מהווה נזק שאינו ניתן לתיקון. עד כה השלינו את עצמנו כאילו רק "נמושות" יורדות מן הארץ, רק אנשים פגומים, טיפוסים שלא היו יכולים להסיף חדר, חריגים מוסריים ומעשיים.

זה לא היה מעולם נכון, וכיום אין זה נכון על אחת כמה וכמה. אנחנו שומעים עכשיו על מי שפחות ותיקות, מסודרות, היושבות על המיוודות, גרוע מזה: מי שפחות אלה שוב אינן מתביישות. אינן מחפשות תירוצים. הן מדברות על כך כי "גוי, כימעט בגאווה. גורמת למצב כזה — כל יום נוסף של קיומה הוא סכנה לאומית."

היה עוד שיקול נגד עריכת בחירות מוקדמות, ולצערי הוא נשאר על כנו.

המעריך אינו מוכן לקבל לידיו את השלטון.

זה מצער, אבל זה נכון. מאז מפלתו המוחצת, שבאה עליו בצדק, לא קרה בתוככי המערך דבר שיכשיר אותו לקבל מחדש את ההגה לידיו. לא היה תהליך של התחדשות — לא מבחינה רעיונית, לא מבחינה מוסרית, לא מבחינה פוליטית, לא מבחינה אישית.

המצע של המערך נשאר כפי שהיה, על כל טימטומיו ("פשרה טריטוריאלית... פיתרון ירדני"). אם יש למערך פיתרון כלכלי כלשהו, הרי הוא נשאר כסוד כמוס. אותם העסקים, אשר השליטון נשמת מידיהם, נשארו בצמרת המיפלה.

האם יש סיכוי לכך שמהוה ישתפר במצב זה תוך 18 החודשים הקרובים? **אין שום סימן לכך.**

אין מנוס מהחזרת השליטון לידי המערך הזה, על כל פגמיו וליקוייו, כי לא השכלנו לעצור כוח פוליטי אמיתי, גדול ומגובש, שיכול היה לבוא תחתיו. לכל היותר ניתן לקוות כי הבוחר הנבון ישאיר בזירה כמה כוחות קטנים, בעלי איכות רעיונית ואישית, שיוכלו להשפיע על המערך מבחוץ ולהחיש את תהליכי ההתי-פכות הלאומית.

השאלה אינה אם שימרון פרס ו/או יצחק רבין הם מנהיגים אידיאליים. הם רחוקים מאוד-מאוד מלהיות המנהיגים אשר מדינת-ישראל זקוקה להם בשעה זו — אישים בעלי מחשבה מהפכנית ואומץ-לב מוסרי, שיקול-דעת וכושרי מנהיגות.

אך השאלה היא: האם אלה יכולים למנוע את האסונות, אשר הליכוד מוביל לקראתם? ועל כך מותר להשיב — תוך אימוץ כל כוחות האופטימיות — בחיוב זהיר.

את ועוד: לקראת סוף שנה זו יתערכנה הבחירות לנשיאות בארצות-הברית.

הפרשה של הצבעת ארצות-הברית כי מועצת-הביטחון וההכחשות האומללות שבאו בעיקבותיה מוכיחות בעליל כי אין לצפות מארצות-הברית לדבר, כל עוד נמשכות הבחירות. מבחינה מעשית, ארצות-הברית היא בשנת 1980 מדינה בלי ממשלה, גוף בלי ראש.

מצב זה ישתנה בראשית 1981. לבית הלבן יכנס או נשיא חדש ולעי נן. גם אם יישאר בו ג'ימי קארטר, יהיה זה ג'ימי חדש, ג'ימי שלא יוכל להיר בחר בשלישית, שלא יהיה עוד זקוק לקר לות יהודים, ושעל כן יהיה מחוסן מפני לחץ המנהיגים היהודיים. משרתי מנחם בגין, הצמיחים של אריק שרון.

אם באותה תקופה עדיין תכהן בישראל הממשלה הגרססת של הליכוד, ממשלת הגסיסה הלאומית, ייווצר מצב נורא.

אך אם ניפטר במהלך שנת 1980 משתי מערכות-הבחירות שלנו גם יחד — הישראלית והאמריקאית — יכנס לבנת 1981 כאשר בירושלים ובזושגנטון תכהנה ממשלות חדשות. ניתן יהיה לנצל את השנה הבאה ליוזמת-שלום מברעת, שתציל את אנוור אל-אסאדא ושתספק בעוד מור עד פיתרון פלסטיני סביר.

כך או כך, 1981 תהיה שנת הכרעה.

עם ישראל בחר בליכוד ובד"ש, ורשעים יכולים לטעון כי הוא מקבל עתה רק את המגיע לו. התטא היה חמור, אך העונש הוא חמור מדי. אחרי ככלות הכול, הדבר נעשה בי תום-לב, והקושי-ברוד-הוא היה מוכן לר עם על סדום אילו נמצאו בה עשרה צדיקים מינימום.

הבה ננכה שזיש מן העונש, ונניח לעמבישראל לתקן את דרכיו!